M-ESC-D-PJB

ਪੰਜਾਬੀ / PUNJABI

ਪੇਪਰ II / Paper II

(ਸਾਹਿਤ) / (LITERATURE)

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ : **ਤਿੰਨ** ਘੰਟੇ *Time Allowed : **Three** Hours*	ਕੁੱਲ ਅੰਕ : **250** *Maximum Marks : **250***

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਦਾਇਤਾਂ

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਮਨ ਲਿਖਿਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਲ **ਅੱਠ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ਜੋ **ਦੋ ਭਾਗਾਂ** ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਹਨ ।

ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਕੁਲ **ਪੰਜ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ **1** ਅਤੇ **5** ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ । ਬਾਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ **ਤਿੰਨ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਪਰੰਤੂ ਦੋਵੇਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ **ਇੱਕ-ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰ ਚੁਣੋ ।

ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ। ਭਾਗ ਦੇ ਅੰਕ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਸੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ **ਪੰਜਾਬੀ** ਵਿਚ ਹੀ ਦਿਓ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾਂ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਤਰਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਮ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ । ਜਿਸ ਉਤਰ ਨੂੰ ਕਟਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਉਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਧੂਰਾ ਹੀ ਹੋਇਆ । ਉਤਰ ਪੱਤਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਨਾ ਜਾਂ ਪੰਨੇ ਦਾ ਖਾਲੀ ਹਿਸਾ ਜੇ ਖਾਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਉਤੇ ਕਾਟਾ ਮਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ।

QUESTION PAPER SPECIFIC INSTRUCTIONS

Please read each of the following instructions carefully before attempting questions :

*There are **EIGHT** questions divided in **TWO SECTIONS**.*

*Candidate has to attempt **FIVE** questions in all.*

*Questions no. **1** and **5** are compulsory and out of the remaining, any **THREE** are to be attempted choosing at least **ONE** from each section.*

The number of marks carried by a question/part is indicated against it.

*Answers must be written in **PUNJABI**.*

Word limit in questions, wherever specified, should be adhered to.

Attempts of questions shall be counted in sequential order. Unless struck off, attempt of a question shall be counted even if attempted partly. Any page or portion of the page left blank in the Question-cum-Answer Booklet must be clearly struck off.

Optional Province · optionalprovince.com

SECTION A

Q1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੰਜਾਂ ਕਾਵਿ-ਟੋਟਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ-ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ।
(ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 150 ਹਰੇਕ) *10×5=50*

(a) ਫ਼ਰੀਦਾ ਪੰਖ ਪਰਾਹੁਣੀ ਦੁਨੀ ਸੁਹਾਵਾ ਬਾਗੁ ।।
ਨਉਬਤਿ ਵਜੀ ਸੁਬਹ ਸਿਉ ਚਲਣ ਕਾ ਕਰਿ ਸਾਜੁ ।। *10*

(b) ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਾ ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵਾ ਵਿਣੁ ਭਾਣੇ ਕਿ ਨਾਇ ਕਰੀ ।।
ਜੇਤੀ ਸਿਰਠਿ ਉਪਾਈ ਵੇਖਾ ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿ ਮਿਲੈ ਲਈ ।।
ਮਤਿ ਵਿਚਿ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮਾਣਿਕ ਜੇ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ ।।
ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ।।
ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ।। *10*

(c) ਘੜਿਆਲੀ ਦਿਉ ਨਿਕਾਲ ਨੀ । ਅੱਜ ਪੀ ਘਰ ਆਇਆ ਲਾਲ ਨੀ ।
ਘੜੀ ਘੜੀ ਘੜਿਆਲ ਬਜਾਵੇ, ਰੈਣ ਵਸਲ ਦੀ ਪਿਆ ਘਟਾਵੇ,
ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਬਾਤ ਜੋ ਪਾਵੇ, ਹੱਥੋਂ ਚਾ ਸੁੱਟੋ ਘੜਿਆਲ ਨੀ ।
ਅੱਜ ਪੀ ਘਰ ਆਇਆ ਲਾਲ ਨੀ ।
ਅਨਹਦ ਵਾਜਾ ਵੱਜੇ ਸੁਹਾਨਾ, ਮੁਤਰਿਬ ਸੁਘੜਾ ਤਾਨ ਤਰਾਨਾ,
ਨਿਮਾਜ਼ ਰੋਜ਼ਾ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਦੁਗਾਨਾ, ਮਧ ਪਿਆਲਾ ਦੇਣ ਕਲਾਲ ਨੀ ।
ਅੱਜ ਪੀ ਘਰ ਆਇਆ ਲਾਲ ਨੀ । *10*

(d) ਲੈ ਵੇ ਰਾਂਝਿਆ ਵਾਹ ਮੈਂ ਲਾ ਥੱਕੀ, ਸਾਡੇ ਵੱਸ ਥੀਂ ਗੱਲ ਬੇਵੱਸ ਹੋਈ ।
ਕਾਜ਼ੀ ਮਾਪਿਆਂ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਟੋਰੀ, ਸਾਡੀ ਤੈਂਦੜੀ ਦੋਸਤੀ ਬੱਸ ਹੋਈ ।
ਘਰ ਖੇੜਿਆਂ ਦੇ ਨਹੀਂ ਵੱਸਣਾ ਮੈਂ ਸਾਡੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖ਼ਰਖ਼ੱਸ ਹੋਈ ।
ਜਾਹ ਜੀਵਾਂਗੀ ਮਿਲਾਂਗੀ ਰੱਬ ਮੇਲੇ, ਹਾਲ ਸਾਲ ਤਾਂ ਦੋਸਤੀ ਬੱਸ ਹੋਈ ।
ਲੱਗਾ ਤੀਰ ਜੁਦਾਈ ਦਾ ਮੀਆਂ ਵਾਰਿਸ, ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਕਲੇਜੜੇ ਧੱਸ ਹੋਈ । *10*

Optional Province · optionalprovince.com

(e) ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਸਚਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।।
ਨਾਉ ਸੁਣਿ ਮਨੁ ਰਹਸੀਐ ਤਾ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।।
ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਜੁਗਤਿ ਜਾਣੈ ਜੀਉ ।।
ਧਰਤਿ ਕਾਇਆ ਸਾਧਿ ਕੈ ਵਿਚਿ ਦੇਇ ਕਰਤਾ ਬੀਉ ।।
ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਸਿਖ ਸਚੀ ਲੇਇ ।।
ਦਇਆ ਜਾਣੈ ਜੀਅ ਕੀ ਕਿਛੁ ਪੁੰਨੁ ਦਾਨੁ ਕਰੇਇ ।।
ਸਚੁ ਤਾਂ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਆਤਮ ਤੀਰਥਿ ਕਰੇ ਨਿਵਾਸੁ ।।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਨੋ ਪੁਛਿ ਕੈ ਬਹਿ ਰਹੈ ਕਰੇ ਨਿਵਾਸੁ ।।
ਸਚੁ ਸਭਨਾ ਹੋਇ ਦਾਰੂ ਪਾਪ ਕਢੈ ਧੋਇ ।।
ਨਾਨਕੁ ਵਖਾਣੈ ਬੇਨਤੀ ਜਿਨ ਸਚੁ ਪਲੈ ਹੋਇ ।।2।। *10*

Q2. (a) ''ਬਾਣੀ ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ, ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ-ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਸੁਮੇਲਵਾਂ ਬਿੰਬ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ,'' ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ਼ ਕਲਾਮ ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 250) *20*

(b) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਰਚਿਤ ਬਾਣੀ 'ਜਪੁ ਜੀ' ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ 'ਪੰਜ ਖੰਡਾਂ' ਦਾ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 250) *20*

(c) ''ਕਿੱਸਾ 'ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ' ਦਾ ਸੰਗਠਨ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਨਕਲ' ਦੀ ਵਿਧਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ,'' ਕਥਨ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 150) *10*

Q3. (a) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਰਚਿਤ ਬਾਣੀ 'ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ' ਨੂੰ, ਸਿੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ੀ ਵਾਰ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 250) *20*

Optional Province · optionalprovince.com

(b) "ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਸਾਈਂ ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਵਿਚ, ਬੰਦੇ ਅਤੇ ਖ਼ੁੱਦਾ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਏਕਤਾ ਉੱਤੇ ਬਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ," ਕਥਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 250) *20*

(c) " 'ਹੀਰ ਵਾਰਿਸ' ਵਿਚਲਾ ਨਾਇਕ, ਆਸ਼ਕੀ ਅਤੇ ਫ਼ਕੀਰੀ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ," ਕਥਨ ਦੇ ਹੱਕ਼ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪਰਗਟ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 150) *10*

Q4. (a) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਰਚਿਤ ਬਾਣੀ 'ਬਾਰਾਮਾਹ' ਦੀਆਂ ਰੂਪਾਕਾਰਕ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 250) *20*

(b) ਬਾਣੀ ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਵਿਚ ਮੌਤ ਅਤੇ ਨਾਸ਼ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਕਾਵਿ-ਬਿੰਬ ਸਿਰਜੇ ਗਏ ਹਨ ? ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 250) *20*

(c) ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਸਾਈਂ ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ 'ਚੋਂ ਉੱਭਰਣ ਵਾਲ਼ੀ ਸੂਫ਼ੀ-ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਉਪਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 150) *10*

Optional Province · optionalprovince.com

SECTION B

Q5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੰਜਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਖੰਡਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ-ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ।
(ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 150 ਹਰੇਕ) *10×5=50*

(a) ਪਿੱਛੇ ਇਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਡ ਚੱਲੀ,
ਪਈ ਨਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਮੀਆਂ ।
ਸਿੰਘਾਂ ਮਾਰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕੀਤਾ,
ਸੱਭੋ ਕ਼ਤਲ ਹੋਏ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ਮੀਆਂ ।
ਸਿਰ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਰਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ ਕੁੰਡਾ,
ਹੋਏ ਸ਼ੁਤਰ ਜਿਉਂ ਬਾਝ ਮੁਹਾਰ ਮੀਆਂ ।
ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ, ਫਿਰਨ ਸਰਦਾਰ ਲੁਕਦੇ,
ਭੂਤ ਮੰਡਲੀ ਹੋਈ ਤਿਆਰ ਮੀਆਂ ।4। *10*

(b) ਨੇਮ ਕਹੇ ਮੈਂ ਜ਼ੁਹਦ ਕਮਾ ਕੇ, ਜੰਨਤ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਹੈ,
ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੇ ਅਸਾਂ ਏਸੇ ਜਗ ਵਿਚ, ਨਵਾਂ ਬਹਿਸ਼ਤ ਬਣਾਣਾ ਹੈ ।
ਨੇਮ ਕਹੇ ਮੈਂ ਫ਼ਲਾਸਫ਼ਿਆਂ ਦਾ, ਉੱਚਾ ਤੰਬੂ ਤਾਣ ਲਿਆ,
ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੇ ਮੈਂ ਬੇ-ਇਲਮਾਂ ਵਿਚ, ਵੱਸਦਾ ਰੱਬ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ।
ਨੇਮ ਕਹੇ ਮੈਂ ਲੀਹਾਂ ਕਦੀਮੀ, ਉੱਤੇ ਉੱਤੇ ਜਾਣਾ ਹੈ,
ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੇ ਮੈਂ ਜੁਗ ਜੁਗ ਦੇ ਵਿਚ, ਨਵਾਂ ਲਿਬਾਸ ਵਟਾਣਾ ਹੈ । *10*

(c) "ਕਈ ਵਾਰੀ ਐਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਨਿੰਮ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਝਾਵਲਾ, ਸਾਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚੋਂ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਜਦ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮਾਇਆ ਬੂਹੇ ਵਿਚ ਖਲੋਤੀ, ਜਦ ਤੋੜੀ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰੀਂ ਆਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵੇਖਦੀ ਰਹੀ ।" *10*

Optional Province · optionalprovince.com

(d) ''ਗਿਆਨ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੈ, ਮੁਕਤੀ ਹੈ, ਪਰਮ ਅਨੰਦ ਹੈ । ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਭਾਵ, ਕਿਸੇ ਆਤਮਕ ਰਹੱਸ ਦੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕੁੰਜੀ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੀ ਸਮਾਧੀ, ਸਿਮਰਨ ਜਾਂ ਪੂਜਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਅਲੌਕਿਕ ਹਸਤੀ ਕੋਲੋਂ ਵਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਆਨੰਦ ਲਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਸਰਬ-ਸਹਾਇਕ ਚਾਨਣ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖੀ ਨਸਲ ਦੀ ਖੋਜ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਭਿਆਸ, ਤਜਰਬੇ ਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ, ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਇੱਕਠਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਵੱਧਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ । ਉਸ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਨੇ ਪੂਰਨ ਧਰਮ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਇਕੋ ਇਕਾਈ ਹੈ ।'' *10*

(e) ''ਝੰਜਟ ? ਤੇਰਾ ਇਹੀ ਅਸੂਲ ਐ । ਤੂੰ ਯੂਰਪ ਦੇ ਹਰ ਕੈਫ਼ੇ, ਹਰ ਕਲੱਬ, ਹਰ ਚਾਹ ਘਰ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਰਚਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੋਵੇਂਗਾ : 'ਇਸ ਝੰਜਟ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉ ।' '' *10*

Q6. (a) 'ਜੰਗਨਾਮਾ ਸ਼ਾਹ ਮੁੰਹਮਦ' ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਚਨਾ-ਜੁਗਤਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਉਭਾਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 250) *20*

(b) 'ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ' ਨਾਵਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਸੰਗਠਨ ਉਪਰ ਆਪਣੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ-ਵਿਚਾਰ ਪਰਗਟ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 250) *20*

(c) ''ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦਾ ਨਾਟਕ 'ਸੁਲਤਾਨ ਰਜ਼ੀਆ', ਨਾਇਕਾ ਦੀ ਸੰਕਟ-ਗ੍ਰਸਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਸਿਰਜਣ ਵੱਲ ਰੁਚਿਤ ਹੈ,'' ਕਥਨ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਉਪਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 150) *10*

Q7. (a) ''ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਕਾਵਿ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ,'' 'ਨਵਾਂ ਜਹਾਨ' ਤੇ 'ਸੂਫ਼ੀ ਖ਼ਾਨਾ' ਕਾਵਿ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਕਥਨ ਦੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪਰਗਟ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 250) *20*

Optional Province · optionalprovince.com

(b) 'ਮੇਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ, ਬਲਰਾਜ ਸਾਹਨੀ ਨੇ, ਆਪਣੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ-ਯਾਤਰਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ, ਕਿਵੇਂ ਕਲਾਤਮਕ-ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 250) *20*

(c) 'ਮੇਰੀਆਂ ਅਭੁੱਲ ਯਾਦਾਂ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚੋਂ, ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ' ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ-ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਪੱਖ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 150) *10*

Q8. (a) "ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ', ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ-ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਗੀ ਤੇ ਨਵੀਂ ਨੁਹਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ," 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰਾਸ' ਨਿਬੰਧ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 250) *20*

(b) ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਦੇ ਨਾਟਕ 'ਲੋਹਾ ਕੁੱਟ' ਵਿਚੋਂ, ਮਾਨਵੀ-ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਦਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਬਿੰਬ ਸਾਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 250) *20*

(c) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਦੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ-ਆਲੋਚਨਾ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉਪਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉ । (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ : 150) *10*

Optional Province · optionalprovince.com